

ก่อนวาระสุดท้าย

written by กองบรรณาธิการ | มีนาคม 26, 2022

นิธิ นิธิวีรกุล เรื่อง

เรื่องสั้นจากชายคาเรื่องสั้นเดือนนี้เป็นบทสนทนาครั้งสุดท้ายของพ่อลูกที่มีความคิดต่างอย่างสุดขั้ว ฝ่ายหนึ่งเชื่อในวิถีประชาธิปไตย แต่อีกฝ่ายหนึ่งเชื่อในวิถีคนดี ไม่มีใครรู้ว่า ประโยคที่ทำให้พ่อผู้ที่อยู่บนเตียงในวาระสุดท้ายถึงกับตาเบิกโพลงและสิ้นลมไปนั่นคืออะไร แต่ลูกชายอ้างว่า เขาเอ่ยเพียงคำว่า “ทรงพระเจริญ” เท่านั้น

ส่วนท่านผู้อ่านจะเชื่อหรือไม่...ลองอ่านดู

ชายที่นอนอยู่ตรงหน้าผมกำลังจะตาย หลังจากล้มป่วยด้วยโรคมะเร็งลำไส้มาหลายปี ก่อนจะทรุดลงอย่างรวดเร็ว เมื่อปีที่แล้ว เขาเคยเป็นหรืออย่างน้อยก็คิดว่า เป็นบุคคลสำคัญ เขามีคนติดตามบนเฟซบุ๊กนับแสนคน ส่วนมากเป็นคนที่มีความคิดคล้ายๆ กับเขา กลุ่มบุคคลที่เชื่อมั่นในชาติ ศาสน์ กษัตริย์ เชื่อว่า ประเทศไม่ควรปกครองด้วยรัฐบาลที่มาจาก การเลือกตั้ง แต่ควรมาจากการแต่งตั้งโดยกลุ่มบุคคลที่หวังดีต่อประเทศชาติอย่างทหารและพระราชทาน อำนาจการปกครองลงมาจากพระมหากษัตริย์ พวกเขาเชื่อว่า ประชากรส่วนใหญ่ในประเทศนั้นโง่ โดยเฉพาะคนอิสาน ส่วนคนภาคเหนือ นั้นเชื่อถือไม่ได้ และเป็นภูมิภาคที่น่าเข้ายาเสพติดจากประเทศเพื่อนบ้าน ถ้าไม่ได้พระองค์ท่าน กับสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ภูมิภาคนั้นก็คงยังเป็นภูมิภาคที่ค้าแต่ยาเสพติด และเขาคนที่กำลังจะตายนี่ก็เป็นหนึ่งในตัวหลักที่คอยได้ แอ้งแนวคิดใหม่ๆ เช่น ประชาธิปไตยกินได้ ประชาธิปไตยที่คนเท่ากัน พระมหากษัตริย์ต้องอยู่ใต้รัฐธรรมนูญ สมรสเท่าเทียม ฯลฯ ขณะเดียวกันก็คอยเน้นย้ำในแนวคิดหลักเศรษฐกิจพอเพียง ประชาธิปไตยที่ดีคือประชาธิปไตยที่ มาจากการพระราชทาน ต่อเมื่อเขาโต้แย้งคนรุ่นใหม่ไม่ได้ เขาจะเปลี่ยนไปเป็นการด่ากราด โดยเฉพาะจะมุ่งเป้าไปที่ การด่านักวิชาการที่คอยเสนอความเห็นให้ประชาชนตระหนักในคำถาม รู้ในสิทธิตัวเองในฐานะมนุษย์คนหนึ่งไม่ใช่ ข้าทาสในบริวาร เช่น ‘แม้แต่คนปัญญาอ่อนหรือเด็กไม่สิ้นกลืนน้ำนมยังรู้ว่า นิยายเรื่องการอุ้มหายของพวกสามก๊ก เป็นนิยายโง่ๆ ที่ก็เหมาะกับพวกสามนิ้วไร้สมองควายๆ’ หรือกระแสบุชาคนเท่ากัน แต่ทำรับไม่ได้เมื่อถูกคนขุดดา ความเลวระยำในอดีต แล้วไหนกันที่บอกการด่าไม่ใช่การหมิ่นประมาท แต่เป็นการตอบโต้ของประชาชนที่ไร้อาวุธ ถ้าไม่เชื่อมั่นในศาลของพระองค์ท่านก็อย่ามาทำสะเออะฟ้องหมิ่นประมาทให้ศาลท่านต้องเหนื่อยสิ อี อี’

เพื่อนพ้องในเฟซบุ๊กอวตารของผมล้วนด่าเขาอย่างสมัครสามัคคี และส่วนใหญ่เมื่อรู้ว่า เขาป่วยด้วยโรคมะเร็งลำไส้ ระยะสุดท้ายต่างไม่มีใครเห็นใจ และล้วนแต่สมน้ำหน้าที่เขาตายได้ก็ดี

ผมนึกถึงประโยคที่เขาพูดก่อนจะทรุดลงไม่สามารถสื่อสารด้วยคำพูดได้อีกต่อไป เหลือแต่การสื่อสารด้วยแววตา

“หมอครับ...อีกไม่นานผมก็จะได้ไปพบพระองค์แล้วไช้หมอครับ...ผมจะได้กราบได้ฝ่าละอองธุลีพระบาท บูรพกษัตริย์ทุกพระองค์...แล้วไช้หมอครับ”

ผมไม่ตอบเขาในตอนนั้น อันที่จริง เมื่อมองหน้าขณะที่เขาใกล้จะตาย ถ้าไม่คิดว่า ภรรยาวัยสาว คนที่ผมรู้มาว่า เป็นเมียคนที่สองของเขาอยู่ในห้องด้วย ผมจะก้มลงไปใกล้ๆ เขาแล้วบอกว่า ผมเป็นหมอที่เชื่อในคนเท่ากัน และไม่เชื่อว่า มีเทวดาในร่างคนที่มีลมหายใจที่ไหน มีแต่การอุปโลกน์กันเองทั้งนั้น แต่ขณะเดียวกันแม้จะชิงชังชายที่กำลัง จะตายนี้ แต่ผมก็ไม่มีสิทธิ์บอกให้ใครไปตาย หรือใครสมควรตาย การจะตัดสินอะไรเช่นนั้นได้มนุษย์ต้องมีมิตรร่วม กัน มีการตรวจสอบ มีการพิจารณาที่สังเกตเห็นว่า บุคคลบางคนหากปล่อยให้อยู่ในสังคมต่อไปรังแต่จะทำให้สังคมอันตราย การพิจารณาที่เกิดขึ้นจากมิตรร่วมกันของสังคมเหล่านั้นคือความหมายของการมีอารยธรรม มีความศิวิไลซ์ ไม่ใช่พระราชโองการให้ถูกประหาร แต่คนส่วนใหญ่ของประเทศนี้กลับมองในทิศทางตรงกันข้าม บางครั้งคนเหล่านี้ คือ คนที่แสดงตัวตนว่า เป็นผู้เชื่อมั่นในหลักการประชาธิปไตยที่วางอยู่บนความเชื่อมั่นในศักดิ์ศรีของมนุษย์ที่เท่า

เทียมด้วยซ้ำ

เมื่อเห็นเช่นนั้น ผมได้แต่ถอนหายใจว่า เรายังคงไม่ได้เดินทางมาไกลจากยุคที่ยังถืออาวุธด้วยดาบและปืนคาบศิลาเท่าไรเลย

“ฮือ...” เขาส่งเสียงเพื่ออีก ผมรู้ว่า นาที่สุดท้ายของเขาใกล้มาถึงแล้ว ภรรยาวัยสาวของเขากำลังมองด้วยสีหน้าเคร่งเครียดของการรอคอย ผมไม่รู้ว่า หล่อนหวังให้เกิดปาฏิหาริย์หรือหวังในทางตรงกันข้ามเพื่อให้ทุกอย่างจบๆ ไปกันแน่

“...พ่อเป็นคนดี...แล้วไซ้ใหม่...”

คำพูดเมื่อตอนเขาทรุดลงและรู้ตัวว่า จะต้องตายหวนกลับมาอีกครั้ง ขณะที่ตัวเขาในสภาพผักกပ်หน้านี้คือขมวดได้แต่ส่งเสียงในลำคอเพราะท้อหายใจที่ครอบปากอยู่ ผมมองใบหน้าของเขาที่แทบไม่ต่างจากซากศพ ดวงตาของเขาลึกลงไปในกะโหลกบนใบหน้าซีดเซียว เส้นเลือดปูดโปน ลมหายใจของเขาใกล้จะหมดลงไปทุกขณะ

ผมวางมือลงบนหลังมือของเขา ย่อตัวลงแล้วกระซิบเบาๆ ให้แน่ใจว่าได้ยินแค่สองคนและเมื่อผมพูดประโยคที่อยากพูด ดวงตาของเขาพลันเบิกโพลงพร้อมลมหายใจเฮือกสุดท้ายที่หลุดลอยออกไปจากร่าง ผมถอยออกจากร่างไร้วิญญาณ ภรรยาวัยสาวของเขามองร่างที่ยังมีดวงตาเบิกโพลง

“หมอพูดอะไร ?”

ผมมองหญิงสาวที่มีอายุแทบไม่ต่างจากผมเลย ก่อนจะตอบคำถาม

“ทรงพระเจริญ...เท่านั้นแหละที่ผมพูด”

จากนั้นผมหันกลับไปมองซากร่างของผู้ที่แสดงตัวว่า รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ มาทั้งชีวิต สารภาพว่า ผมรู้สึกสังเวชใจไม่ได้ เขาตายโดยไม่มีเหล่าสาวกของเขาสักคนมาร่วมส่งวิญญาณ หวังวิญญาณสุดท้ายของชายผู้จงรักภักดีคนนี้จะปลี่ยนไป โดยที่เขาอาจรู้และอาจตระหนักดีด้วยว่าสมบัติใดๆ ที่เขามีบัญชีเงินฝากธนาคารจะถูกถ่ายโอนไปเข้ากระเป๋าภรรยาสาวแทบจะยังไม่ทันที่ร่างของเขาจะเริ่มส่งกลิ่นเหม็นด้วยซ้ำ

แม้ไม่ใช่ครั้งแรกที่ผมโกหก แต่ตอนที่ผมก้มลงไปกระซิบบอกเขา ผมคิดว่า มันดีกว่าในการพูดสิ่งที่พวกเขาอยากได้ยินเพราะในอีกไม่ช้าความเชื่อทั้งหมดเหล่านั้นก็จะตายไปกับพวกเขา ผมไม่ได้โลกสวยถึงขนาดคิดว่า เวลาอยู่ข้างเรา เพราะเวลาก็อยู่ข้างพวกเขาเช่นกัน แต่อย่างน้อยก่อนที่เขาจะสิ้นใจ ผมหวังว่า คำพูดที่ผมเอ่ยกับเขาเป็นครั้งสุดท้ายจะทำให้เขาได้รู้ว่า ลูกที่เขาเชื่อว่า อยู่ข้างเขามาตลอดในฐานะหมอนั้น แท้ที่จริงกลับเชื่อมั่นในอุดมการณ์ที่แตกต่างไปสิ้นเชิง

คุณคงอยากรู้ว่า ผมพูดกับเขาว่าอะไรสินะ ผมไม่บอกหรอก มันเป็นเรื่องระหว่างผมกับเขา ไม่ใช่แค่ในฐานะพ่อกับลูกเท่านั้น แต่ในฐานะผู้ที่ยึดถืออุดมการณ์แตกต่างกันด้วย แต่ผมบอกคุณได้อย่างหนึ่งแน่ๆ ว่าไม่ใช่การสมน้ำหน้าที่เขาจะต้องตายก่อนใครหลายคนที่เขาไปแข่งเอาไว้ หรือการบอกว่า แท้ที่จริง ผมไม่เคยนับถือในชุดความเชื่อใดๆ ที่เขาพยายามกล่อมเกลามาหลายปีแม้แต่นิดเดียว ถึงอย่างไรเขาก็เป็นผู้ให้กำเนิดผมขึ้นมา ในแง่นั้น แม้เราจะไม่ได้เลือก ไม่มีสิทธิ์ที่จะเลือกว่าอยากได้พ่อแม่แบบไหน แต่มันน่าเศร้าเหมือนกันที่ปฏิกิริยาสุดท้ายของเขาแสดงออกมาแบบนั้น ซึ่งผมไม่อาจไปกำหนดหรือควบคุมมันได้เลย ผมหวังว่าเขาจะไปสู่สุคตินะ ผมหวังจริงๆ ในฐานะประชาชนร่วมประเทศที่ต่างถูกหลอกมาเหมือนๆ กัน ส่วนในฐานะลูกของเขา ผมไม่มีอะไรให้ต้องรู้สึกโกรธ เกลียด กระทั่งสาสมแล้วที่เขาตาย แต่ขณะเดียวกันผมก็ไม่ได้รู้สึกเศร้า เสียใจ รวากับชีวิตที่ไม่มีพ่อแล้วทุกอย่างจะมีดับไปหมดก็เท่านั้นแหละครับ สิ่งที่ผมอยากจะทำคือสื่อสารในฐานะลูกของสลิมตัวพ่อ.